

Rezultati praćenja stanja vrsta u Parku prirode Lonjsko polje u 2021. godini

1. Bijela roda (*Ciconia ciconia*)

Protokol: Monitoring programme for White Stork (*Ciconia ciconia*), Tibor Mikuška, b.sc. Croatian Society for Bird and Nature Protection

Datum prvog obilaska: 23.04.2021.

Ukupan broj gnijezda na području Parka: 79

Ukupan broj aktivnih gnijezda na području Parka: 70

Broj novih gnijezda u ovoj godini: 2

Broj neaktivnih gnijezda: 7

Broj aktivnih gnijezda u Čigoču: 20

Datum drugog obilaska: 16.06.2021.

Ukupan broj gnijezda: 80

Ukupan broj aktivnih gnijezda na području Parka: 69

Broj neaktivnih gnijezda: 11

Ukupan broj mladih: 162

Broj prstenovanih mladih: 114

Broj mladih obilježenih gps-om: 4

Broj mladih po aktivnom gnijezdu: 2,35

Napomena:

Za vrijeme prstenovanja nisu pregledana sva gnijezda. Potreban je jedan djelatnik Parka koji će pratiti prstenovanje i tamo gdje vlasnici ne dozvoljavaju ulazak u dvorište treba sa njima razgovarati ili to evidentirati.

Zaključak:

U odnosu na 2020. godine broj gnijezda je stabilan, ali praćenje u odnosu na prethodne godine pokazuje trend smanjenja populacije bijele rode na području Parka. Mogući razlozi smanjenja broja

gnijezda u Parku prirode Lonjsko polje je zarastanje staništa, stradavanje na elektro-energetskoj mreži, napuštanje poljoprivrede, starenje stanovništva, obnova krovova kuća i zahtjevi stanovnika za izmještanjem gnijezda sa krovova kuća na električne stupove. Javna ustanova ulaže napore u projekte revitalizacije staništa kao hranilišta za rode te aktivno surađuje sa HEP-om u sanaciji opasnih stupova i električnih vodova za mlade rode.

2. Štekavac (*Haliaeetus albicilla*)

Protokol: Program monitoringa za štekavca (*Haliaeetus albicilla*) Tibor Mikuška, dipl.ing.,
Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode

Datum prvog obilaska : 22.02., 24.02., 25.02., 01.03., 02.03., 04.03., 08.03. 2021.

Ukupan broj gnijezda na području Parka : 57

Ukupan broj aktivnih gnijezda na području Parka: 33

Broj gnijezda na kojima je nepoznata aktivnost : 4

Broj gnijezda koja su neobiđena: 20

Broj mladih viđenih u 1. obilasku: 1

Datum drugog obilaska: 03.05., 05.05., 06.05., 11.05.2021.

Ukupan broj gnijezda na području Parka: 56

Ukupan broj aktivnih gnijezda na području Parka: 23

Broj gnijezda na kojima je nepoznata aktivnost: 5

Broj gnijezda koja su neobiđena: 28

Broj mladih koji su viđeni u monitoringu: 27

Zaključak:

U odnosu na stanje iz 2005. godine evidentirano je 57% više gnijezda. Nije poznato da li je to rezultat stvarnog povećanja populacije ili je rezultat bolje pokrivenosti terena sa većim brojem djelatnika Ustanove. Suradnja sa Hrvatskim šumama je doprinijela boljem saznanju o gnijezdima, jer djelatnici HŠ redovno dojavljaju nova gnijezda.

Aktivnost i uspješnost gniježđenja veća je u 2020. godini iz razloga što u 2021. godini velik dio gnijezda ostao neobiđen zbog vremenskih uvjeta, odnosno hidrološkog procesa u Parku prirode

Lonjsko polje. Poplava nije bila dovoljno visoka da se do gnijezda dođe čamcem, ali niti dovoljno niska da se može pješke doći do gnijezda.

Djelatnici Ustanove prema Pravilniku o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 38/20), redovito obilježavaju prsten u zoni od 100 metara radijusa oko gnijezda gdje potrebno osigurati mir u sezoni gniježđenja. Mogući prijedlog poboljšanja daljnje zaštite pogodnog staništa za gniježđenje jest produljenje ophodnje za šumske zajednice nizinskih poplavnih šuma.

3. Kosac (*Crex crex*)

Protokol: Monitoring Programme for Corn crane (*Crex crex*) in Croatia Vesna Tutiš, Ph.D., Institute of Ornithology, Croatian Academy of Sciences and Arts

Datum prvog obilaska: 01.06. i 02.06. 2021.

Broj jedinki kosca koje su zabilježene: 3

Lokacije na kojima su zabilježene jedinke Kosca u 1. monitoringu: SP Jasenovac – 2 jedinke i Repušnica – 1 jedinka

Datum 2. obilaska: 15. i 16. 06. 2021.

Broj jedinki kosca koje su zabilježene: 5

Lokacije na kojima su zabilježene jedinke Kosca u 2. monitoringu: Gračenica- 2 jedinke, Mužilovčica- 2 jedinke, Repušnica- 1 jedinka

Zaključak:

Procjena gnijezdeće populacije kosca na području PPLP do 2010. bila je 240-270 pjevajućih mužjaka, a tada je došlo do pada populacije. Pad je uzrokovan postupnim povećanjem broja stoke na pašnjacima koja pase i gazi livade visokih šaševa ali i zarastanjem livada ili njihovom prenamjenom korištenja. Nizanje godina sa sušom ili poplavama u proljeće dodatan je pritisak na kosce.

Vlažne livade košanice i travnjaci visokih šaševa, unutar retencija, na područjima između pašnjaka i šuma najvažnija su gnjezdilišta kosaca u PPLP. Ostale livade koje se nalaze izvan dohvata poplavnih voda imaju prerijetku vegetaciju, osobito početkom svibnja kad kosci započinju s gniježđenjem.

Mjere očuvanja populacije kosca su košnja prilagođena razdoblju gniježđenja kosca (kasna košnja) te revitalizacija zaraslih livada.

4. Mješovita kolonija žličarke i raznih vrsta čaplji u Posebnom(zoološkom – ornitološkom) rezervatu Krapje dol

Metodologija: Brojanje jedinki metodom praćenja uleta/izleta iz kolonije u večernjim i jutarnjim satima

Datum 1. obilaska: 06.05. i 07.05. 2021. – procjena broja jedinki (prosjeak)

broj jedinki *Platalea leucorodia* na gniježđenju u koloniji: 134

broj jedinki *Egretta garzetta* na gniježđenju u koloniji: 116

broj jedinki *Nycticorax nycticorax* na gniježđenju u koloniji: 169

broj jedinki *Ardea purpurea* na gniježđenju u koloniji: 12

broj jedinki *Ardea cinerea* na gniježđenju u koloniji: 51

broj jedinki *Ardeola ralloides* u koloniji: 1

broj jedinki *Cygnus olor* na gniježđenju u OR: 4

broj jedinki *Anas platyrhynchos* u OR: 5

broj jedinki *Fulica atra* u OR: 8

broj jedinki *Circus aeruginosus* u koloniji: 2

broj jedinki *Anas querquedula* u OR: 2

broj jedinki *Anser anser* u OR: 2

Datum 2. obilaska : 26.05.2021.

broj jedinki *Platalea leucorodia* na gniježđenju u koloniji: 100

broj jedinki *Egretta garzetta* na gniježđenju u koloniji: 273

broj jedinki *Nycticorax nycticorax* na gniježđenju u koloniji: 388

broj jedinki *Ardea purpurea* na gniježđenju u koloniji: 4

broj jedinki *Ardea cinerea* na gniježđenju u koloniji: 83

broj jedinki *Ardeola ralloides* na gniježđenju u koloniji: 2

broj jedinki *Ciconia ciconia* u OR u posjeti: 1

broj jedinki *Cygnus olor* u OR: 2

broj jedinki *Fulica atra* u OR: 4

broj jedinki *Circus aeruginosus* u koloniji: 4

broj jedinki *Plegadis falcinellus*: 22

Napomena: Ove godine je zabilježeno 22 para blistavog ibisa

Mješovita kolonija ptica u na gniježđenju u OR Krapje dol je stabilna i stalna iz godine u godinu.

Vrlo je važna mjera očuvanja ove gnijezdeće populacije je osiguranje vode iz rijeke Save, koju upuštaju djelatnici Ustanove za vrijeme visokog vodostaja Save prije gniježđenja.

5. Djetlovke – crna žuna, veliki djetlić

Protokol: Program monitoringa crne žune (*Dryocopus martius*) u Hrvatskoj, Vlatka Dumbović Mazal, DZZP, ožujak 2015. prema Davor Ćiković (2013): „Monitoring programme for Black Woodpecker *Dryocopus martius*“. Program izrađen u okviru projekta Europeaid/129747/D/Ser/Hr - Natura 2000 Management And Monitoring – Natura Manmon Croatia.

Kvadrant: E484, N249, E483, N250

Datum 1. obilaska: 25.03.2021.

Datum 2. obilaska: 16.04.2021.

Rezultati:

	Kvadrant E483, N250, Svinjičko GJ Brezovica		Kvadrant E484, N249, Mužilovčica GJ Lonja	
	Veliki djetlić	Crna Žuna	Veliki djetlić	Crna Žuna
1. prebrojavanje/1. točka				
1. prebrojavanje/2. točka				
1. prebrojavanje/3. točka				
2. prebrojavanje/1. točka				
2. prebrojavanje/2. točka				
2. prebrojavanje/3. točka				
	pozitivan nalaz			
	negativan nalaz			

Napomena: Jedinke koje su zabilježene u oba monitoringa su došle na točku bez vaba ili sa vabom. Obje metode su bile uspješne. Na točkama transektu gdje je ptica viđena ili se glasa bez vaba, vab se nije puštao.

Veliki djetlić – prisutan na 5 od 6 točaka na dva kvadranta tijekom 1. i 2. monitoringa

Crna žuna – prisutna 4 od 6 točaka na dva kvadranta tijekom 1. monitoringa, dok je u drugom monitoringu prisutna na jednoj od 6 točaka. Izostanak prisutnosti crne žune evidentiran je u srednjedobnim sastojinama poljskog jasena te u šumarcima vrbe i topole uz puteve.

6. Vodomar i bregunica

Datum obilaska: 07.07.2021.

Transekt: rijeka Sava, desna i lijeva obala.

Ukupno aktivnih rupa vodomara: 64

Ukupno aktivnih rupa bregunice: 66

Usporedba s prošlom godinom:

Vodomar - ove godine je zabilježeno više jedinki u letu te više aktivnih rupa.

Bregunica - evidentirano manje aktivnih rupa bregunice. Razlog tome je odron strme desne obale rijeke Save nasuprot Ustave Trebež.

Zaključak:

Zbog istjecanja vode kroz kanal u Savu na objektu Ustave Trebež, hidrološki proces i prirodnost dinamike voda je na Savi kod Ustave Trebež poremećena, uslijed čega su izraženiji procesi sedimentacije na lijevoj obali te procesi erozije i urušavanje strmih obala na desnoj obali.

7. Lastavice i piljci

Protokol: Program monitoringa lastavica i piljaka u Hrvatskoj. Autori: Vlatka Dumbović Mazal, Državni zavod za zaštitu prirode i Vedran Lucić, Udruga BIOM.

Datum obilaska: 07.06.2021.

Ukupan broj cjelovitih gnijezda piljaka: 123

Ukupan broj zauzetih gnijezda piljaka: 123

Ukupan broj viđenih jedinki piljaka: 104

Ukupan broj cjelovitih gnijezda lastavica: 37

Ukupan broj zauzetih gnijezda lastavica: 32

Ukupan broj viđenih jedinki lastavica: 46

Usporedba s prošlom godinom: Zamijećen je manji broj gnijezda piljaka i lastavica te manji broj jedinki u letu. Najveća kolonija piljaka koja se nalazi na Društvenom domu u Mužilovčici se smanjila za 71 aktivno gnijezdo od 2015. godine.

Zaključak:

Jedan od mogućih razloga smanjenja broja gnijezda lastavica je napuštanje poljoprivredne proizvodnje uslijed negativnih demografskih kretanja (većinsko staračko stanovništvo).

8. Kiseličin vatreni plavac (*Lycaena dispar*)

Protokol: Nacionalni programi za praćenje stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj, Martina Šašić Kljajo, Hrvatski prirodoslovni muzej.

Datum 1. obilaska: 01.06.2021.

Datum 2. obilaska: 22.07.2021.

Ukupno viđenih jedinki: 0*

*U drugom monitoring izlasku je viđena 1 jedinka (ženka) izvan transektta.

Usporedba sa prošlom godinom: Prošle godine su viđene 4 jedinke, a ove godine niti jedna.

Zaključak: Mogući razlozi što ove godine nisu viđeni leptiri na transektima su strane invazivne vrste koje se u dosta velikom broju pojavljuju na transektu (cigansko perje, čivitnjača, obalna dikica) i pogrešno upravljanje staništem (Trebež). Privatna livada koja je transekt se pokosi rano te nema biljke domaćina, a uz to vlasnik na livadi drži ovce.

Prijedlog za daljnji monitoring: promjena transektta.

9. Crna roda (*Ciconia nigra*)

Na području Parka prirode poznate su dvije lokacije za zabilježenim koordinatama gnijezda crne rode. Jedno gnijezdo u usporedbi s prošlom godinom je palo prije dolaska rode na gniježđenje.

Drugo gnijezdo koje je nalazi u Mužilovčici u privatnoj šumi je aktivno te su ove godine uočena dva mlada ptića.

Zaključak: Gotovo svakim izlaskom na teren, uoče se crne rode u letu, no njihova gnijezda je vrlo teško naći. Nekoliko poznatih lokacija gnijezda od prijašnjih godina više nisu aktivna, a mogući razlog tome je preseljenje roda na druge lokacije. Od 2022. godine djelatnici Ustanove evidentirati će teritorij parova crnih roda u proljeće.

10. Veliki vranac (*Phalacrocorax carbo*)

Na području parka je zabilježena jedna gnijezdeća kolonija velikog vranca. Nalazi se na rijeci Savi, na lijevoj obali, kod sela Puska. Kolonija broji oko 1000 aktivnih parova te je broj stalan iz godine u godinu.

Prije nekoliko godina zabilježena je manja gnijezdeća kolonija u Repušničkom polju, oko 200 aktivnih parova. No, zadnje dvije godine kolonije tamo nema. Mogući razlog tome je to što u periodu gniježdenja nije bilo poplave.

11. Zimsko prebrojavanje ptica

Ove godine za vrijeme zimskog prebrojavanja ptica, prebrojano je 14712 jedinki. Zabilježeno je 27 vrsta ptica, od kojih najveći broj su patke i guske.

Zaključak: Mogući razlog dosta malog broja prebrojanih ptica za vrijeme zimskog prebrojavanja su klimatske promjene, odnosno zatopljenje sjevernih krajeva Europe, pa ptice nemaju potrebu za zimskom migracijom. Drugi razlog je taj što su vodene površine zbog niskih temperatura bile zaleđene.

12. Vidra (*Lutra lutra*)

Protokol: Jelić, M. (2013.): MANMON Program monitoringa za vidru (*Lutra lutra*)

Datum obilaska: od 4. 10. – 11.11. 20221.

Ukupno obištenih transekata: 24

Ukupno pozitivnih transekata: 18 je bilo pozitivno na nalaz vidre, na 5 lokaliteta nije bilo nalaza, a 1 lokalitet je bio nedostupan

Usporedba sa prošlim monitoringom: 5 lokaliteta manje je bilo pozitivno

Zaključak:

Razlozi neprisutnosti vidre u 5 lokaliteta su organsko onečišćenje zbog stočarstva, povećana količina otpada zbog sportskog ribolova te prometa na transektu blizu državne ceste.

13. Dabar (*Castor fiber*)

Protokol: Jelić, M. (2013.): MANMON Program monitoringa za vidru (*Lutra lutra*), obilazak svih vodotoka i vodnih tijela te bilježenje aktivnosti, nastambi i brana

Datum obilaska: od 24.11. – 03.12. 20221.

Lokacija obilaska: obilazak svih vodotoka (Lonja, Strug, Pakra) i vodnih tijela (pozajmišta zemljanog materijala, riječni rukavci) te bilježenje aktivnosti, nastambi i brana, evidentirana 36 teritorija

Ukupno pozitivnih lokaliteta: 34

Ukupno evidentiranih nastambi: 30

**LONJSKO
POLJE** Park prirode
Nature Park

JAVNA USTANOVA 'PARK PRIRODE LONJSKO POLJE'

A Krapje 16, HR-44324 Jasenovac

T +385 (0)44/611-190

F +385 (0)44/606-449

E info@pp-lonjsko-polje.hr

W www.pp-lonjsko-polje.hr

IBAN HR1323400091100193201

OIB 13092477849

14. Šišmiši

Bat detektorom je snimljena kolonija u suvenirnici Krapje. Podaci nisu interpretirani. Kolonija u suvenirnici se u 2022. preselila na sjevernu stranu zgrade. Moguće uznemirivanje zbog glasne muzike (organizacija događanja uz suvenirnicu).